



RUTA

Nr. 1 April 2018



Årsmötet

Föreningen årsmöte hölls den 16 mars kl 18.00. Styrelsens ordförande Lennart Malmgren hälsade ett trettiotal medlemmar och andra gäster välkomna. Han tackade för bra arbete under 2017. Tack vare våra aktiva medlemmars insatser och befolkningens stöd klarade föreningen alla svårigheter som uppstod under 2017 och kunde som vanligt genomföra åtta sommarkolonier för 450 barn från landsbygden och från Kristianstads vänort Siauliai.

Till årets möte kom inbjudna gäster från andra lokala organisationer, Lions klubb i Åhus, Rotary Nova som har egna projekt i Litauen men anlitar Svensk-litauiska föreningen för att genomföra kontroll och redovisning.

Ordförande från Siauliais Hjälpfond Zdrone Staniene kom också till mötet. Hon berättade hur viktig föreningens hjälp fortfarande är i Litauen. Tack vare vår förenings insatser får 80 hemlösa i Siauliai varm mat en gång om dagen och byter kläder varannan vecka efter att de duschat i Socialförvaltningens hjälpcentral. Kläderna kommer från våra hjälpsändningar.

Lennart Malmgren omvaldes till ordförande och till ledamöter valdes Lars-Erik Glimsö, Jan Anderson, Börje Nordborg, Nocke Carlqvist, Dennis Ohlsson, Emma Andersson, Laima Andersson. Emma Andersson är en av de två flickor från Söderportgymnasiet som under sommaren 2008 medverkade på föreningens sommarkolonier i Litauen. Emma ska bli IT ansvarigt för föreningens websida och facebook. Föreningen tackade Margaretha Oscarsson och Ingvar Andersson som varit föreningens revisorer under många år. Till nya revisorer i föreningen valdes Eva Svensson och Gitana Grikainiene. Till valberedningen valdes Ulla Eden, Iwan Bertheau och Simona Mince.

Mötet beslutade att medlemsavgifter ska vara oförändrat 100 kronor. Ändringar i Stadgarna blev godkända. Efteråt serverades smörgåstårter, kaffe och Litauiskt godis.

FÖRENINGSGENOMGÅNG

Ordförande har ordet

Året har präglats av stora förändringar i Litauiska föreningens verksamhet.

Vår hyresvärd, Kristianstads kommun, hade begärt hyreshöjning avseende våra försäljningslokaler i N. Åsum. Förhandlingar om detta inleddes och efter omfattande överläggningar med kommunens fastighetskontor, har vi lyckats träffa ett nytt hyresavtal. Vi har genom detta tvingats reducera den yta som vi disponerar för vår verksamhet.

Våra ökade kostnader för lokalhyran har inneburit att vi har varit tvungna att avveckla två av våra lönebidragsanställda medarbetare som hjälpt oss under många år, som föreståndare och chaufför. Dessa uppgifter har nu övertagits av frivilliga volontärer.

Föreningen har ansökt om och beviljats att återfå det 90-konto som vi saknat sedan några år tillbaka. Detta möjliggör för oss att söka bidrag från organisationer som kräver sådant konto.

Tack vare våra volontärers stora insatser och generösa gåvor har vi, trots stora kostnadsökningar, under den del av 2018 som gått lyckats bedriva vår verksamhet vidare och inte behövt dra ned på våra planerade biståndsprojekt i Litauen för sommaren 2018.

Vi är emellertid helt beroende av de frivilliga krafter som driver den dagliga verksamheten i N. Åsum och utan vars hjälp vi inte kunnat existera.

Vi vill avslutningsvis tacka alla bidragsgivare, volontärer och andra som hjälpt oss att finansiera vår verksamhet.

Lennart Malmgren



Vi har ett nytt bankgiro

900 - 5489

Dagcentrum i Ukrainai by

I hösten 2017 lades skolan ned i Ukrainai by och vi var oroliga över vad som skulle hända med Dagcentrum som vår förening startade för många år sedan och hade renoverat två rum för centrums verksamhet. Femton ungdomar och barn som kom till Dagcentrum varje dag efter skolan var mycket ledsna. Men på initiativ av flera lärarinnor som arbetat innan i skolan och nu var arbetslösa och från oss kontaktade vi kommunen och bad om att Dagcentrum skulle stanna kvar i byggnaden. Barn från fattiga familjer som körs till andra skolor kan fortfarande gå till centrum nu, efter att de kommer tillbaka till Ukrainai, får mat, kan stanna hur mycket de vill, göra läxan och ha andra aktiviteter. Denna vinter var kall, fjärrvärmens är avstängd och elementen tar mycket ström. Därför var centrats öppet lite kortade tid. Ibland ordnades olika utflykter i naturen. I mars månad kom stor glädje till Centrats barn. De var inbjudna att åka till Vilnius och träffa Litauens president Dalia Grybauskaitė. Det finns inte många Dagcentrum som på landsbygden därför var det en stor ära för barnen och för vår föreningen att Dagcentrum uppskattas som en viktigt plats på landet.



Barn från Ukrainai Dagcenter med presidenten (i mitten)

Rotary Nova i Kristianstad planerar att köpa luft-luft värmeaggregat till Ukrainai Dagcenter detta år. Det ska bli mycket stor hjälp till barn och lärarinnor att ha värme nästa vinter i centrums lokalen. De ska bli mycket tacksamma.

Ansvarig utgivare: Styrelsen för Svensk-Litauiska lokalföreningen i Kristianstad

Adress: Artillerivägen (Hus 11), 291 63 Kristianstad

Telefon: 044 – 10 08 55, 0709 – 200 240

E-post: info@litauenforeningen-krstd.se

Hemsida: www.litauenforeningen-krstd.se

Facebook: Sv-Litauiska föreningen Norra Åsum

BG : 900-5489

Orgnr:83 82 01 - 6825

FÖRENINGSSINFORMATION

Svenne Albert Andersson



Svenne är 66 år, född i Hosaby nära Lister Mjällby och därefter uppvuxen i Yngsjö. Han var äldst i en syskonskara bestående av sex barn. Som ung var han mycket fotbollsintresserad och spelade med i Yngsjö IF.

Mycket har hänt under Svennes liv efter fotbollen. Efter skolan började han arbeta på Lyktan en tid. Sedan blev det anställning på Svelast som terminalarbetare. Så kallade Sverige på honom och det blev tid för militärtjänstgöring. Han tjänstgjorde som hundförare vid F10. När Svenne muckat kom han att arbeta inom pensionats- och restaurang-branschen några år. 1986-1989 utbildade Svenne sig till möbeltapetsare i Ljungby. Med sin nyvunna utbildning fick han anställning på P2 för att där utöva sitt yrke. När P2 lades ner blev Svenne arbetslös och fick då pröva på en hel del olika yrken. Det är väl därför han är så väl insatt i allt möjligt och omöjligt som tilldrar sig i vår verksamhet.

Svenne har nu varit på Föreningen i nästan två år och är en mycket uppskattad och duktig volontär, uppskattad av såväl arbetskamrater som kunder. Han drömmer om att kunna delta i den studieresa som eventuellt kommer att anordnas under sommaren 2018. Detta för att med egna ögon få se resultatet av allt vårt stundtals tunga slit under året.

Nocke Carlqvist

Hjälpssändningar och annan hjälp

Detta år har föreningen packat och skickat iväg tre stora och en mindre hjälpssändningar till Litauen. I början av mars var det otroligt kallt i Litauen och skolorna på landet var stängda under två veckor. Från N. Uta skola som vi har bra kontakt under många år kom förfrågan om att hjälpa med mat till fem familjer som har det mycket svårt, har tre eller mer barn och hade inte räknat med att barnen inte skulle få mat i skolan. Föreningen sponsrade med 5000 SEK till byföreningen som hjälp till maten.



Familj Joksaï

Hjälpssändningen som skickades i början av april kom till denna by och skola och föreningens medlemmar hade packat några lådor med mat till denna familj.



Barn från familjen i Pikai



UNDER LÖNNTRÄDEN



Litauens 100 års jubileum

År 1918 var mycket viktigt för de baltiska staterna. Efter det ryska kejsarrikets sönderfall återupptog Litauen den 16 februari 1918 sin självständighet. Den 24 februari utropade Estland och den 19 november Lettland sina självständigheter. Men till skillnad från de andra två länderna var Litauen det enda som redan 1918 hade ett förflutet som statsbildning att anknyta till medeltidernas Litauiska rike (senare i union med Polen) från 1253- 1795. Sedan delades Storfurstendömet mellan Preussen och Ryssland och då försvann även själva namnet Litauen från kartbilden.

Representanter från den Litauiska intellektuella eliten samlades i Vilnius den 16 februari 1918 och skrev under dokumentet som deklarerade att Litauen ska återupprätta sin självständighet och att landet ska bli ett demokratiskt land. Självständigheten var som ett resultat av många sammanvävda omständigheter. Den viktigaste var att Första världskriget ledde till de ryska och tyska imperiernas sönderfall och en seger för demokratin och folkets rätt till självbestämmande. Principen om folkets rätt till självbestämmande föreföll rättvis och riktig men i Östereuropa ledde den till oanade svårigheter och rentav krigshandlingar. Litauen hörde till de länder som fick avstå mest av sitt gränsområde. Sen kom ockupationer, det Andra världskriget, gerillakrig, ockupation igen med deportationer till Sibirien, flyktingströmmar och en lång "grusväg" fram till sovjetunionens fall.

Litauen var det första av alla sovjetrepubliker som förklarade sig självständigt på nytt den 11 mars 1990. Landet var i princip ruinerat. Friheten innebar stor glädje och hopp för folket, men mycket stor svårighet för regeringen att välja vilken modell som är bäst. Litauen valde inte skandinaviskt systemmodell, vilket var fel utan gick direkt till marknadsekonomi, som byggde grunden för ökande ojämlikhet, misstag av privatisering, korruption, arbetslöshet och ekonomisk instabilitet.

Efter Litauens medlemskap 2004 i EU kom stor emigration av unga människor som Litauen hade utbildat. Litauen har 2,8 miljoner invånare nu, att jämföra med 3,7 miljoner 1990.

Stöd från olika EU fonder har hjälpt till att bygga upp energi, IT system, renovera skolor, men för att få EU pengar finns det krav om att en del av kostnaderna täcks lokalt, därför hamnade en stor del av pengarna till de som redan hade pengar.

Litauen har fortfarande inget progressivt skattesystem, har dåligt utbyggd socialhjälp, fattigdom på landsbygden (60% av alla fattiga bor på landet), stor social ojämlikhet. Man kan lista många misstag från Litauens regering och från andra "aktörer" om varför landet är i en sådan situation som det är.

Efter den 11 mars 1990 hjälpte Sverige litauerna mycket. En av de första västerländska ambassaderna var svensk och relationen var och är mycket goda. Sverige är nu den största utländska investeraren i Litauen med många stora svenska företag (t.ex. Telia), många mindre och inom finanssektor (SEB och Swedbank). Ett antal vänortsföreningar och hjälporganisationer i Sverige hjälper fortfarande många socialhjälsbehövande familjer, barn, äldre och funktionsnedsatta.

Litauen är idag ett parlamentariskt demokratiskt land med president som statsöverhuvud och en premiärminister som regeringschef, är medlem i FN, EU, NATO och Euro zon men vägen till det normala, stabila och framgångsrika samhället är fortfarande lång och osäker.

Ändå firar Litauen sitt 100 årsjubileum under 2018 med dans och sång, med utställningar runt om i världen och med hopp om en bättre framtid.

